

Kázání při mši svaté na Bílou sobotu

Mons. Petr Piřha

11. dubna L. P. 2020

Pozdrav a pokoj,

milovaní bratři a sestry,

i vám všem, kdo nesdílíte naši víru, ale budete číst toto dnešní kázání.

Celá liturgie Veliké noci se týká jádra křesťanské zvěsti, Evangelia o smrti a vzkříšení Ježíše Krista, našeho Pána, Spasitele světa. Slyšeli jsme velikonoční Exultet a prošli řadou čtení, vyslechli jsme Evangelium. O čem to všechno bylo? O Bohu a člověku, smrti a životu, jsoucnu a nicotě, chaosu a řádu, těle a Duchu, o tom, že žít je víc než vegetovat, ale méně než slavit život jako liturgickou slavnost. Zastavme se alespoň u některých čtení. Ani u jednoho se nám stejně nepodaří vyčerpat jeho poklady.

V prvním jsme slyšeli zprávu o stvoření. Nebudu se zdržovat představou, jak si Bůh pohrává při tvoření nebeských těles s hořícími kovy a odměřuje svit jednotlivých hvězd. Zaměřím se na stvoření člověka. *Stvořil ho jako svůj obraz, jako obraz Boží ho stvořil.* Je tedy člověk odpočátku stvořen tak, aby mohl sdílet Božství. Je schopen pojímat věčnost, která jím prochází, chápat nekonečno a ve jménu Božím vládnout světu. Dalo by se říci *být spoluBohem*. K tomu měl směřovat jeho vývoj. Byl tak, moderně a průměrně řečeno, geneticky vybaven. Pro nás z toho vzchází otázka, nakolik je v nás tento obraz rozpoznatelný. Protože Bůh žije jako harmonický láskyplný vztah Otce a Syna, dostal člověk od počátku svůj tvar. *Jako muže a ženu ho – nikoli je – stvořil.*

Třetí čtení nám říká, že Bůh je Bohem záchrany a dárce svobody. Vede nás k úvaze o hodnotě svobody a péči o ni. V dalších dvou nás pak poučuje, k čemu nás dovede její porušení, a o poslušnosti, jež vede k jejímu znovunabytí.

Závěrečná dvě čtení mluví o babylonském zajetí. Oba proroci objasňují, za co je Izrael trestán, proč se nad ním Hospodin smiluje a v čem se projeví spása. Upozornil bych právě na to poslední. Jsou zde dva nádherné obrazy. Baruch říká: *Nauč se, kde je poznání..., abys tím poznal, kde je dlouhý věk a život, kde v pokoji září oči.* Je to obraz nerušeného rodinného štěstí tak, jak je zažívá dítě i všichni kolem. Prorok Ezechiel nám zvěstuje tato Boží slova: *Dám vám nové srdce, vložím do vás nového ducha, odejmu z vašeho těla srdce kamenné a dám vám srdce z masa.* Toto proroctví mluví o křtu, o zrození nového člověka. Tím starozákonní čtení dnes končí.

I v liturgickém obřadu začíná doba nová. Rozsvítí se svíce na oltáři a v celém kostele, oživnou a rozezní se zvony, jsou sňata plátna halící oltářní obraz. Všichni stojí a zpívají *Aleluja*.

O křtu jako zrození nového člověka je také dnešní novozákonní čtení z Pavlova listu Římanům: *Starý člověk v nás byl spolu s Kristem ukřižován a musíme (proto) žít novým životem*. Tomuto požadavku, kterému je těžké dostat, je třeba dobře porozumět. Linie našeho biologického života není přerušena, jde o změnu myšlení a jednání. Právě kvůli této kontinuitě je tak obtížné změnu uskutečnit. Naše zlé návyky jsou příliš silnou *železnou košilí*. Není šťastné, když si někdo opravdu přeje být dobrý. Dobrý, jak nás Kristus poučil, je jediné Bůh. Správné, myslím, je chtít být lepším člověkem, než jsem byl včera. Některý den popolezeme o kousek výš, někdy se naopak sesmekneme o hodně dolů, ale vždy bude možné být dnes lepší než včera. *Nový člověk* dostal totiž schopnost růst směrem k dobrému člověku. To je ona životní pouť a její cíl – spočinutí v Bohu. V naší současné společnosti se to odvážím říci ještě jinak. Mluvíme o tom, že vývojově vznikl a jako druh převážil homo economicus (ekonomický), ale my chceme žít jako homo amans (milující).

Podstatnou změnou, kterou přinesly Kristovy velikonoce, bylo a je, že zanikla zástupnost oběti. Kristus obětoval sám sebe. Nikoho nedelegoval. Jsme zcela a právem zaujati úkolem být obětavými lidmi. Může nám však uniknout neméně důležitá stránka věci, že jsme tak jako Kristus také obětníky. To totiž působí změnu v našem všedním životě. Vše je vtaženo do svátostného dění. Zde vyvěrá možnost prožívat život jako liturgii, tj. slavit život, jak jsem se o tom na začátku zmínil. Učme se proto užívat všech Božích darů, i těch nejmenších a nejvšednějších, s úctou a vděčností. Nic není samozřejmé.

Musíme se však obrátit k evangelní zprávě o vzkříšení Krista, našeho Pána. Zatím jsme se zabývali jen jejími komentáři. Mimořádně kvalitními, protože napsanými svatopisci, kteří byli vzdělaní a v dané otázce skvěle informovaní. Jde vesměs o svaté lidi a jejich srovnání s dnešními komentátory, kteří nám povětšinou zatají komentovaný fakt, mne přivádí k plnějšímu pochopení úsloví, že *něco je jako nebe a dudy*. Sv. Matouš vypráví, jak časně zrána přišly ženy ke hrobu a co se tam událo. Odvalení náhrobního kamene vyděsí ženy i strážce u hrobu. Anděl se nestará o strážce, ale obrátí se k ženám se slovy: *Vy se nebojte!* To je první velký vzkaz pro nás. Následuje výzva: *Jděte a zvěstujte....*, což je pro nás druhý velký vzkaz. Dříve, než dojdou k závěru, připomenu, že anděl vyzval ženy, aby nahlédly do hrobu a přesvědčily se. Tím získaly naději, jež se vzápětí naplnila setkáním se samotným Ježíšem.

Co nám to vše říká k dnešní situaci? Všechno. Máme si přiznat skutečnost hrobu. Křesťanství si nelze ulehčit tím, že šikovně obejdeme kříž a nevstoupíme do hrobu. Je proviněním, když občas kazatelé takto chtějí prodávat křesťanství zbavené bolesti za sníženou cenu. Naše situace je děsivá jako celé hřbitovy nově pohřbených. Nemáme se však bát, i když jak

skutečně říká žalmista *jdeme roklí stínu smrti*. A máme zvěstovat, že záchrana je blízko. Vyjděme tedy s radostným aleluja na rtech, i když máme sevřená srdce. Amen.